

Praca z uczniem zdolnym
-program dla uczniów klasy
trzeciej rozbudzający
zainteresowania

„Chcę wiedzieć więcej”

Opracowała: Anna Dębowska

Wprowadzenie

Duże tempo życia stwarza sytuacje, gdzie nie ma miejsca na własne pomysły. Zarówno w szkole, jak i np. w technice na poziomie jej użytkowania wymagane jest najczęściej stosowanie ściśle określonych procedur. Jest to racjonalne z punktu widzenia efektywności funkcjonowania w życiu, ale kształtuje postawę oczekiwania na standardy, przepisy działania i reguły, gdzie nie ma miejsca na własne pomysły.

Jest rzeczą wysoce niepokojącą, że dzieci rozpoczynające edukację mają często trudności z rozwiązywaniem zadań wymagających wyjścia poza schematy. Są bezradne wobec zadań otwartych, odwołujących się do fantazji, gdzie należy przeprowadzić restrukturyzację danych według własnej koncepcji. Na szczęście większość dzieci czyni w tym zakresie szybkie postępy.

Proponowany przeze mnie program jest okazją do rozwoju twórczości i aktywności własnej dziecka. Skonstruowany został w oparciu o zeszyt ćwiczeń, autorstwa M. Kumor, H. Klimkowskiej: „Już w szkole. Chcę wiedzieć więcej”, wydany przez NOWĄ ERE. Ćwiczenia w nim zawarte stanowią podstawę do rozbudzania ciekawości światem i samodzielnego poszukiwania wiedzy.

Stawiane uczniom zadania są tak skonstruowane, by wymagały twórczego myślenia, a równocześnie rozwijały zdolności podstawowe (spostrzeganie wzrokowe, słuchowe, pamięć, koncentrację, myślenie dedukcyjne, indukcyjne, itp.).

Założenia programu

1. Program jest adresowany do uczniów klasy trzeciej szkoły podstawowej, którzy spełniają określone warunki

- intelektualno-sprawnościowe (potrzebny zasób wiadomości i umiejętności oraz doświadczeń niezbędny do uruchomienia i podtrzymywania myślenia i działania twórczego);
- emocjonalno-wolicjonalne (uwaga, zainteresowania, uczucia, przekonania, uznawane wartości i podstawy)

2. Program ma charakter edukacyjny, którego **głównym zadaniem** jest:

- rozwijanie wrodzonych predyspozycji i zainteresowań;
- wspieranie elementarnych zdolności twórczych;
- rozbudzanie ciekawości.

Zadania szczegółowe:

1. Umożliwiać dziecku eksperymentowanie – odkrywanie i dociekanie do nieznanego. (Stymulować radość z odkrywania, samodzielnego dochodzenia do nowego. Pamiętać, że uczeń powinien być odkrywcą, a uczenie się procesem badawczym).
2. Umożliwiać dostarczanie informacji, pokazywać możliwości i źródła zdobywania nowych umiejętności i wiadomości, by dziecko mogło je łączyć, klasyfikować i wykorzystywać do swoich „autorskich” pomysłów.

3.Stwarzać możliwość do poszukiwań nowych rozwiązań, starych, już rozwiązanych problemów, pamiętając, że dziecku większą przyjemność sprawia rozwiązywanie, niż rozwiązanie problemu. (Pozwalać na sięganie po cudze pomysły, wcześniejsze osiągnięcia i rozwiązania. Umacniać w przekonaniu, że tyle jeszcze ciekawego jest przed nimi, dyskutować z autorytetami i wierzyć, że mają być lepsi od swoich mistrzów).

4.Dawać komfort czasowy, ale także limit czasu, aby przez doświadczenie mogło poznać tempo własnej pracy, uczyło się pokonywania presji czasu oraz dotykania konsekwencji przekroczenia limitów czasowych.

5.Nastawić na problem, nie rywalizację z innymi, na pokonywanie siebie, a nie innych (rywalizację ze sobą samym w perspektywie czasowej).

6.Pomagać w budowaniu WSWS (wysoka samoocena wiara w siebie),gdyż dziecko wspierane poczuciem własnej wartości może osiągnąć więcej, szybciej i przyjemniej.

7.Uczyć bycia w grupie; przekonywać, że grupa może więcej, że swoje pomysły warto konsultować, konfrontować z innymi (dziecko w grupie ma możliwość wystąpienia w różnych rolach – mówcy, słuchacza, lidera i pomocnika).

Uczniowskie zadania realizacyjne

1.Zadania poznawcze.

- a) Przyswajanie gotowej wiedzy.
- b) Poszukiwanie i przyswajanie gotowej wiedzy.
- c) Samodzielne dochodzenie do wiedzy.

2.Zadania rozwijające rozumienie.

3.Zadania utrwalające wiedzę.

4.Zadania utrwalające umiejętności i nawyki.

5. Zadania wyrabiające zdolność stosowania wiedzy w sytuacjach typowych.
6. Zadania wyrabiające zdolność stosowania wiedzy w sytuacjach problemowych.
7. Zadania rozwijające myślenie i działanie twórcze.
8. Zadania rozwijające zdolność wartościowania (mające na celu kształtowanie społeczne siebie samego, drugiego człowieka, społeczeństwa, narodu, państwa, przyrody, pracy i jej wytworów, własności, przekonań, kultury oraz tego wszystkiego, co społecznie cenne i godne, a co jednocześnie zabezpiecza indywidualne potrzeby jednostki).

Metody i techniki aktywizujące:

- burza mózgów,
- gry i zabawy,
- drama,
- uzupełnianie zdań,
- techniki relaksacyjne,
- mini wycieczki,
- doświadczenie, eksperymentowanie (uczenie się przez odkrywanie),
- dyskusja,
- opowiadanie twórcze,
- konkursy,
- technika „kuli śniegowej”

Plan dodatkowy spotkań dla grupy uczniów klasy III c

Szkoły Podstawowej nr 3 w Olecku

<i>Tematyka</i>	<i>Przewidywane efekty</i>
1.Wspominamy wakacje wędrując po mapie	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadamiają sobie cel spotkań -planują swoje działania -dodają i odejmują w zakresie 100 oraz rozwiązują złożone zadania tekstowe -przedstawiają obliczenia na osi liczbowej -rozpoznają różne miasta Polski przedstawione na zdjęciach, opowiadają o tych, które znają, wyszukują na mapie i określają ich położenie -posługują się znakami opisanymi w legendzie mapy -rozwiązują rebusy, zagadki, podpisują ilustracje -utrwalają zasady pisowni nazw geograficznych
2.Poznajemy karty historii Polski z okresu II wojny światowej	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -znają własności dodawania i wykorzystują je w obliczeniach -wykonują działania z nawiasami i wykorzystują je podczas rozwiązywania zadań, układają treść zadań do działań -znają polskie symbole narodowe -poznają wybrane fakty z historii Polski z okresu II wojny światowej -wyjaśniają dlaczego należy pamiętać o bohaterach broniących ojczyzny -wiedzą, dlaczego pokój jest ważny dla każdego człowieka -układają zdania z rozsypanek wyrazowych i sylabowych

<p>3.Poznajemy najstarsze miasta Polski</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykorzystują wiadomości matematyczne w grach towarzyskich -korzystają z mapy, uzupełniają mapę konturową nazwami miast -rozpoznają wybrane herby miejscowości -uzupełniają zdania z lukami -układają i rozwiązują zagadki
<p>4.Tworzymy księgę rodziny i domu</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sprawnie dodają i odejmują w pamięci -rozwiązują złożone zadania tekstowe -swobodnie wypowiadają się na temat pamiątek rodzinnych -uzupełniają diagram i układają hasło -tworzą nazwy członków rodziny z rozsypanek literowych -rozpoznają rzeczowniki i określają ich rodzaj
<p>5.Co możemy robić w czasie wolnym?</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznają różne dyscypliny sportowe -określają rodzaj przymiotników i rzeczowników -potrafią rozwiązywać łamigłówki i zagadki matematyczne -dopasowują podpisy do ilustracji -kolorują obrazek zgodnie z instrukcją i samodzielnie nadają mu tytuł -planują swoje czynności na najbliższy wolny dzień
<p>6.W świecie zwierząt</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sprawnie dodają, odejmują, mnożą, dzielą w zakresie 100 -stosują terminy: suma, różnica, iloczyn, iloraz -rozwiązują zadania wybranym, najlepszym według siebie sposobem -objaśniają sposób obliczania i rozumowania, komentując swoje czynności -rozpoznają wybrane zwierzęta -wyszukują informacje w różnych źródłach i wykorzystują je w rozmowie -rozdzielają ssaki, ptaki, owady -grają z partnerami w grę planszową, przestrzegając zasad gry

7.Odżywiamy się zdrowo	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują zadania tekstowe na porównywanie różnicowe i ilorazowe, -wykorzystują wiadomości matematyczne w grach towarzyskich, -znają rośliny uprawiane przez człowieka ,nazywają ich części, -wiedzą, jakie korzyści ma człowiek z uprawy warzyw i owoców, wskazują produkty pochodzenia roślinnego -piszą nazwy roślin, stosując poprawne rzeczowniki w liczbie pojedynczej i mnogiej -badają właściwości różnych roślin uprawnych
8.Wśród szkolnych przyjaciół	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują i przekształcają ze zrozumieniem zadania tekstowe -wykorzystują wiedzę matematyczną w praktyce, -opowiadają o swoich przeżyciach z kilku lat szkolnej nauki, oceniają je -czytają cicho ze zrozumieniem, grupując odpowiednio opisane przedmioty i osoby -rozpoznają czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym, przyszłym - znają pisownię wybranych wyrazów z „rz” niewymiennym i stosują ją w praktyce
9.Lecimy w kosmos	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosują łączność i przemienność dla ułatwienia obliczeń -rozwiązują zadania tekstowe -znają planety Układu Słonecznego -czytają tekst popularnonaukowy -proponują tytuły książek do przeczytanego fragmentu -znają nazwiska wybranych zdobywców kosmosu -rozwiązują rebusy -znają zasady pisowni imion i nazwisk -znają pisownię wybranych wyrazów z „ż”

10.Zapraszamy do kina	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują zadania tekstowe, stosując rozdzielność mnożenia -uzupełniają dialog -wiedzą na czym polega filmowa adaptacja powieści -rozpoznają osobowe i nieosobowe formy czasowników
11.Obrazy Jana Matejki	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują zadania tekstowe wykorzystując równania -znają obrazy Jana Matejki -podpisują obrazy właściwymi tytułami -rozpoznają przymiotniki w stopniu wyższym, znają zasadę ich pisowni -układają zdania o malarstwie Jana Matejki z rozsypanki wyrazowej -rozpoznają przysłowki wśród innych wyrazów
12.Spotkanie z małym Fryckiem	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują złożone zadania tekstowe wybranymi przez siebie sposobami -znają najważniejsze informacje o Fryderyku Chopinie i jego wybranych utworach -wyszukują na mapie miejscowości, w których przebywał -słuchają utworów Chopina
13.„Deszcz jest muzyką”	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują złożone zadania tekstowe, próbując przedstawić rozwiązanie zadania w jednym zapisie -czytają wiersz Piotra Łosowskiego z odpowiednią intonacją -wyszukują określenia poetyckie i wyjaśniają ich znaczenie -uzupełniają zdania odpowiednimi rzeczownikami -piszą wybrane wyrazy z „h” i „ch” -poznają historię powstania parasola
14.Czy deszcz jest czysty	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują złożone zadania tekstowe wybranymi sposobami -doskonałą umiejętność obliczeń w zakresie czterech działań -znają przyczyny zanieczyszczeń powietrza i ich skutki -rozwiązują krzyżówkę -czytają fragment tekstu naukowego -układają puzzle

	-znają sposoby łagodzenia skutków zanieczyszczenia powietrza (np. kupowanie dezodorantów bez freonu)
15.Technika i wynalazki w naszych domach	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -stosują pisemny sposób obliczania iloczynów w rozwiązywaniu zadań tekstowych -poznają historię wybranych wynalazków, -znają przeznaczenie różnych urządzeń gospodarstwa domowego -odczytują zaszyfrowane wiadomości według podanego kodu
16.Wiosna tuż,tuż	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują złożone zadania tekstowe -wykonują obliczenia zgodnie z kolejnością działań -wykorzystują kalendarz-odczytują daty -wyjaśniają pisownię wyrazów z „ż” -znają inną nazwę kukulki i zapamiętują jej pisownię (gżegżółka) -układają zdania z rozsypanek sylabowych
17.Bawimy się z przysłowiami	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują złożone zadania tekstowe -obliczają obwody czworokąta, kwadratu, prostokąta, trójkąta -znają różne przysłowia i wyjaśniają ich znaczenie -prawidłowo wiążą przykłady z życia codziennego z treścią przysłowia, -rozwiązują łamigłówki
18.Płynie Wisła i Odra po polskiej krainie	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują złożone zadania tekstowe -wykonują obliczenia zgodne z kolejnością działań -posługują się mapą -poznają prawe i lewe dopływy największych rzek polskich -układają wyrazy w kolejności alfabetycznej -przypominają i utrwalają pisownię wyrazów z ą i ę -odszukują ukryte w zdaniach nazwy rzek
19.Konkursowe zadania matematyczne i ortograficzne	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwiązują testy turniejowe wykraczające poza program z olimpiad matematycznych i ortograficznych

Bibliografia

Partyka M. pod red.: Modele opieki nad dzieckiem zdolnym. Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN, Warszawa 2000

Kubiczek B.: Metody aktywizujące. Jak nauczyć uczniów uczenia się. Wydawnictwo NOWIK Sp.j., Opole 2007

Śliwerski B.: Edukacja autorska. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków (wydanie I- 1996)

M.Kumor, H.Klimkowska : „Już w szkole. Chcę wiedzieć więcej. “ NOWA ERA